

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

УХВАЛЕНО

рішенням Вченої Ради
ДВНЗ «Івано-Франківський
національний медичний університет»
від 24.11. 2015 року протокол № 13

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Івано-Франківського
національного медичного університету
від 02.12.2015 року №1200-д

**Положення
про виявлення та запобігання академічного плагіату в
університеті**

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Загальні положення	3
2.	Поняття плагіату і його форми	3
3.	Рекомендації щодо профілактики академічного плагіату	4
4.	Порядок перевірки на академічний плагіат	5
5.	Відповідальність за академічний плагіат	6
6.	Порядок подання апеляції та її розгляд	6
7.	Прикінцеві положення	7
	Додаток 1	
	Додаток 2	
	Додаток 3	
	Додаток 4	

1. Загальні положення

1.1. Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті (далі Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України та Статуту ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (далі університету) з метою запобігання плагіату в наукових, навчально-методичних та навчальних працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня та студентів.

1.2. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

1.3. Положення спрямоване на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах університету.

1.4. Положення включає процедури та заходи: а) із формування етосу, який не сприймає академічну нечесність; б) створення умов, що унеможливають академічний плагіат; в) виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях; г) притягнення до відповідальності за академічний плагіат.

1.5. Положення розповсюджується на наукові та навчальні праці науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету, магістрів, клінічних ординаторів, резидентів, докторантів, аспірантів, осіб, прикріплених до університету з метою здобуття ступеня магістра, доктора філософії, доктора наук та студентів.

2. Поняття плагіату і його форми

У даному положенні використовуються терміни у таких значеннях:

2.1. Академічний плагіат – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

2.2. Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

2.3. Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному веб-сайті університету (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації).

2.4. Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити

зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.5. Різновиди плагіату:

- 1) видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін;
- 2) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- 3) внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;
- 4) представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- 5) парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).
- 6) компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

3. Рекомендації щодо профілактики академічного плагіату

3.1. Попередження плагіату в академічному середовищі університету здійснює науковий відділ університету шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, викладачів і науковців про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування;
- організації бібліотекою та відділом інформаційно-аналітичного забезпечення заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;
- щорічному проведенні для докторантів і аспірантів лекцій з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату;
- ознайомленні студентів із цим Положенням через офіційний Web-сайт університету;
- ознайомленні здобувачів вищої освіти, викладачів та науковців із цим Положенням через офіційний Web-сайт університету.

3.2. Науковим керівникам і консультантам в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням молодих науковців на усіх етапах виконання наукових робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

4. Порядок перевірки на академічний плагіат

4.1. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- навчальні (курсів роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр», науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради університету до видання, а також дистанційні курси;
- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, з'їздів, конгресів);
- дисертаційні роботи і автореферати на етапі представлення матеріалів робіт до апробації та для розгляду спеціалізованою радою, редакційною колегією або кафедрою.

4.2. Безпосередню перевірку, зазначених у п. 4.1. матеріалів, за відповідним дорученням проректора з наукової роботи здійснює Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті при науковому відділі. Для перевірки матеріалів на ім'я проректора подається заява відповідного зразка (Додаток 1).

4.3. Перевірка зазначених у п. 4.1. матеріалів проводиться згідно інструкції (Додаток 2 до Положення) за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів (Додаток 4 до Положення) з визначенням унікальності роботи. При цьому використовується така орієнтовна шкала (у відсотках до загального об'єму матеріалу):

- висока унікальність – 90-100 %, робота допускається до захисту або (та) опублікування;

- середня унікальність – 70-89,9 %, робота допускається до захисту або (та) опублікування;

- низька унікальність – 51 – 69,9 %, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки;

- дуже низька унікальність – 50,9 % і нижче, робота відхиляється без права подальшого розгляду.

4.4. Перевірка документів на наявність плагіату проводиться для електронних варіантів, представлених у форматах: *.rtf (Rich Text Format), *.doc (Word 97 – Word 2003), *.docx (Word 2007). Фотографії подаються у форматі JPEG (.jpeg). Письмова робота вводиться повністю, починаючи з титульного аркушу і включно з додатками.

4.5. Для підвищення об'єктивності перевірки унікальності роботи застосовується принаймні дві програми пошуку і виявлення плагіату. Залежно від поставленого завдання (перевірка тексту, таблиць, рисунків тощо) особа, яка здійснює перевірку, самостійно обирає програму, функціональні можливості якої в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню. Перелік програм пошуку і виявлення плагіату визначається Додатком 3 цього Положення.

4.6. Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються експертним висновком про перевірку на наявність академічного плагіату

(Додаток 3 до Положення) з подальшим допуском матеріалів до друку (захисту), відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

4.7. Особа, яка виявила академічний плагіат (компіляцію) у творах, що є науковими роботами (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, дисертація) службовою запискою повідомляє про це проректора з наукової роботи в університеті.

4.8. Викладач, який виявив академічний плагіат (компіляцію) у творах студентів (стаття, тези, препринт, магістерська (бакалаврська) робота, курсова робота, реферат, есе, тощо) попереджає про це автора, а у разі його незгоди – інформує службовою запискою завідувача своєї кафедри.

5. Відповідальність за академічний плагіат

5.1. Виявлення двох і більше фактів плагіату (компіляцій) у творах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня може бути підставою для виключення з докторантури (аспірантури) чи відкріплення від аспірантури.

5.2. Виявлення фактів академічного плагіату (компіляцій) в осіб викладацького складу може бути враховано при подовженні дії трудового договору (контракту) на займаній посаді.

5.3. У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеня така дисертація знімається із захисту незалежно від стадії розгляду без права повторного захисту.

5.4. Відповідальність науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету за академічний плагіат визначається їхніми посадовими інструкціями.

5.5. Науково-педагогічні працівники, що публікують наукові та методичні праці, несуть особисту відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

5.6. Науковий керівник несе відповідальність за перевірку роботи у встановлені строки, прийняття рішення щодо доопрацювання та повторну перевірку на плагіат, а також, про допуск роботи до попереднього захисту.

5.7. Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті може розглядати питання щодо наявності академічного плагіату в наукових і навчальних працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету, дисертаціях та авторефератах за власної ініціативи.

6. Порядок подання апеляції та її розгляд

6.1. У разі незгоди з результатами перевірки автор (автори) роботи, що перевірялася, має право на апеляцію.

6.2. Апеляція подається особисто автором (авторами) роботи на ім'я ректора у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

6.3. У разі надходження апеляції, за наказом (дорученням) ректора створюється комісія для розгляду апеляції.

6.4. Комісія за фактами академічного плагіату також може створюватися за наказом (дорученням) ректора як з ініціативи працівників університету, так і за заявами сторонніх осіб, а також дорученнями Міністерства освіти і науки України, відповідних державних установ.

6.5. Персональний склад членів комісій формується з досвідчених та авторитетних науково-педагогічних працівників університету. До складу комісії можуть включатися, за їх згодою, інші особи, які не є працівниками університету. При розгляді апеляцій на результати перевірки навчальних та кваліфікаційних робіт студентів і здобувачів вищої освіти ступеня «спеціаліст», «магістр» до складу комісії залучається представник органу студентського самоврядування.

6.6. Апеляція розглядається апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні). Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом.

6.7. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату (компіляцій) у творах здобувачів вищої освіти зберігаються у деканатах, у творах науково-педагогічних працівників в науковому відділі.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення набуває чинності (на підставі рішення Вченої ради) з моменту введення його в дію наказом ректора університету.

7.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом ректора за рішенням Вченої Ради університету. У такому ж порядку Положення скасовується.

7.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

Проректор з наукової роботи

І.П.Вакалюк

Погоджено:

Перший проректор
Начальник юридичного відділу
Начальник навчального відділу

Г.М.Ерстенюк
О.Я.Сорока
М.О.Іванців

Проректору з наукової роботи
Професору Вакалюку І.П.

ЗАЯВА

Я, П.І.Б., (посада, місце роботи / навчання студенти вказують факультет, курс, групу) прошу перевірити мою роботу (реферат, стаття, магістерська робота, кандидатська дисертація, тощо.....) на тему (назва роботи) на наявність академічного плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, а також із захищених раніше письмових робіт, кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання. Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в університеті, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску моєї роботи до захисту (друку) та застосуванні дисциплінарних заходів.

Додаток: електронний варіант роботи додається.

Дата.

Підпис

ІНСТРУКЦІЯ

щодо порядку подання робіт для перевірки на академічний плагіат

Для реалізації положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті:

1. Здобувач вищої освіти (студент), працівник університету надає заяву (Додаток 1) та письмову роботу в електронному вигляді (див. п. 4.4 Положення) Комісії з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті.

2. Упродовж 10 днів з дня подачі матеріалів відбувається перевірка роботи. Результати перевірки оформляються у вигляді «Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату» і видаються автору.

3. Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату є підставою про допуск письмової роботи до попереднього захисту (друку) або доопрацювання.

4. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх письмових робіт мають: ректор, перший проректор, проректор з наукової роботи, голова Комісії з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті.

УКРАЇНА

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

76018, Івано-Франківськ, вул.Галицька, 2, тел/факс (03422) 2-42-95, e-mail: ifdmu@ifdmu.edu.ua

---

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
ДВНЗ «Івано-Франківський національний
медичний університет», професор
_____ І.П. Вакалюк
« ____ » _____ р.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

про перевірку на наявність академічного плагіату

Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті створена наказом ректора № _____ від _____ 2015 року, перевіривши роботу *ППП автора* на тему: “ ..... ”, прийшла до наступного висновку:
_____ станом на _____.

(дата перевірки роботи)

Голова Комісії з виявлення та запобігання
академічного плагіату в університеті